

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

રાજેન્દ્ર નાથ કર

વિ.

ગંગાદાસ અને ગંગાધર રાહી અને અન્ય

જાન્યુઆરી ૧૨, ૧૯૭૯

[વાચ. વી. ચંદ્રચુડ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ, વી. ડી. તુલજાપુરકર અને એ. પી. સેન,
ન્યાયમૂર્તિઓ]

વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ, ૧૯૫૬-લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૫ સાથે વંચાણે લેતા કલમો ૧૭-એ અને ૩૯ નો વ્યાપ-વિલંબ માફ કરવાનો અર્થ એ નથી કે એક્ટ હેઠળ નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા લંબાવવામાં આવી છે.

અપીલકર્તા ભાડાની બાકી રકમ ચૂકવવામાં પાછળ છે, તેણે જગ્યા પેટા-ભાડે આપી છે અને સામાવાળાઓને તેમના અંગત ઉપયોગ માટે જગ્યાની જરૂર છે તેવા કારણોસર વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ, ૧૯૫૬ હેઠળ અપીલકર્તા સામે સામાવાળાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા કાઢી મૂકવાના દાવામાં, અપીલકર્તાએ ૩૦ દિવસના સમયગાળામાં એટલે કે સમયમર્યાદામાં

ભાડાની બાકી રકમ જમા કરાવી હતી પરંતુ એક્ટની કલમ ૧૭(૧) દ્વારા જરૂરી મુજબ બાકી રકમ પર વ્યાજ જમા કરાવ્યું ન હતું. તેથી, સામાવાળાઓએ વ્યાજ જમા કરાવવામાં નિષ્ફળતા બદલ અપીલકર્તાનો બચાવ રદ કરવા માટે એક્ટની કલમ ૧૭(૩) હેઠળ અરજી દાખલ કરી. ઉક્ત અરજી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી અને, તેથી, સામાવાળાઓએ તે હુકમ સામે કલકત્તા હાઇકોર્ટમાં સિવિલ રિવિઝન અરજી દાખલ કરી હતી જે ૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ ના રોજ કાઢી નાખવામાં આવી હતી.

ઉક્ત રિવિઝન અરજી પડતર હતી તે દરમિયાન, ૧૯૫૬ ના એક્ટમાં ૨૬-૮-૧૯૬૭ થી પૂર્વવર્તી અસરથી નવી કલમ ૧૭-એ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તે કલમ દ્વારા ભાડૂઆતોને અધિકાર આપવામાં આવ્યો હતો કે, જો કાઢી મૂકવાની કાર્યવાહીનો નિકાલ ન થયો હોય, તો બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે ઉક્ત તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર અરજી કરવી. પોતાનો બચાવ રદ કરવાના હુકમ સામે હાઇકોર્ટમાં રિવિઝન અરજી દ્વારા પડકાર હોવાને કારણે અપીલકર્તાએ વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટની નવી દાખલ કરવામાં આવેલી કલમ ૧૭-એ ની જોગવાઈઓનો આશરો લીધો ન હતો.

રિવિઝન પિટિશન કાઢી નાખવામાં આવ્યા પછી, અપીલકર્તાએ એક્ટની નવી કલમ ૧૭-એ હેઠળ એવી અરજ સાથે અરજી દાખલ કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલો તેનો બચાવ રદ કરતો ૨૫ જુલાઈ, ૧૯૬૩ નો હુકમ રદબાતલ કરવામાં આવે. ઉક્ત અરજીની સાથે, લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ હેઠળ વિલંબ

માફ કરવા માટેની અરજી પણ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે બંને અરજીઓ કાઢી નાખી અને હાઇકોર્ટે રિવિઝનમાં તે હુકમની પુષ્ટિ કરી.

સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા અપીલ મંજૂર કરતા, કોર્ટે

કોર્ટે ઠેરવેલ કે: ૧. કલમ ૩૯ નો સાચો અર્થ અને અસર એ છે કે જો એક્ટ દ્વારા કોઈ વિશિષ્ટ સમયમર્યાદા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવી હોય, તો તે સમયમર્યાદા લિમિટેશન એક્ટ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા, જો કોઈ હોય તો, તેની પસંદગીમાં એક્ટ હેઠળની કાર્યવાહીને નિયંત્રિત કરશે. પરંતુ એક્ટ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદાની આવી સર્વોપરી અસર સિવાય, ન માત્ર લિમિટેશન એક્ટની અન્ય જોગવાઈઓ બાકાત અથવા રદ થતી નથી, પરંતુ તેમને એક્ટની કલમ ૩૯ દ્વારા સ્પષ્ટપણે લાગુ કરવામાં આવી છે.

૨. વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૩૯, જે સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી રહેતી કે લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓ વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ હેઠળની કાર્યવાહીઓને એ શરતને આધીન લાગુ પડશે કે જો વેસ્ટ બંગાળ એક્ટમાં સમયમર્યાદા સંબંધિત કોઈ જોગવાઈ હોય, તો તે જોગવાઈ સમયમર્યાદા સંબંધિત ઇન્ડિયન લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓ પર પ્રબળ રહેશે. વેસ્ટ બંગાળ એક્ટે બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે અરજી દાખલ કરવા માટે એક વિશિષ્ટ સમયમર્યાદા નિર્દિષ્ટ કરી હોવાથી, એટલે કે ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ ના રોજ શરૂ થતો ૩૦ દિવસનો સમયગાળો જ્યારે પ્રથમ વટહુકમ અમલમાં આવ્યો, તે સમયગાળો

નિઃશંકપણે એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળ અરજી કરવાને લાગુ પડશે. અપીલકર્તાએ નિયત તારીખ પહેલાં, એટલે કે ૨૫ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૭ પહેલાં કલમ ૧૭-એ હેઠળ તેની અરજી દાખલ કરી ન હોવાથી, અરજી સમયમર્યાદા દ્વારા બાધિત હોવાનું ઠેરવવું આવશ્યક છે. પરંતુ, એક્ટની કલમ ૩૯ ના કારણોસર, લિમિટેશન એક્ટની અન્ય તમામ જોગવાઈઓ આકર્ષિત થશે જેમાં પછીના એક્ટની કલમ ૫ નો સમાવેશ થાય છે.

વર્તમાન કેસમાં અપીલકર્તાએ નિયત તારીખ પહેલાં, એટલે કે ૨૫ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૭ પહેલાં એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળ તેની અરજી દાખલ ન કરી હોવાથી, કલમ ૧૭-એ હેઠળની અરજી સમયમર્યાદા દ્વારા બાધિત છે. જોકે, વિલંબ માફ કરવા માટે તેના દ્વારા લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી ચલાવવાપાત્ર છે.

મેસર્સ. પાકરમલ ગુરુદયાલ વિ. સાગરમલ બેંગાની ૭૬ સી.ડબલ્યુ.એન. ૪૮૬ માન્ય રાખવામાં આવ્યો.

૩. જ્યારે કોઈ કોર્ટ કાર્યવાહી દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરે છે, ત્યારે તે તેને દાખલ કરવા માટે કાયદા દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા લંબાવતી નથી. તે કાર્યવાહીને એવી રીતે માને છે કે જાણે તે સમયમર્યાદાની અંદર દાખલ કરવામાં આવી હોય, જો નિર્દિષ્ટ સમયગાળામાં કાર્યવાહી દાખલ ન કરવા માટે પૂરતું કારણ દર્શાવવામાં આવે તો તેને તે કરવાની સત્તા છે.

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: વર્ષ ૧૯૬૯ ની સિવિલ અપીલ નં. ૧૯૩૧.

સિવિલ રૂલ નં. ૨૯૨૪/૬૮ માં કલકત્તા હાઇકોર્ટના તારીખ ૩-૬-૧૯૬૯ ના ચુકાદા અને હુકમ પરથી સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તા તરફથી સુકુમાર ઘોષ.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ચંદ્રચુડ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

ચંદ્રચુડ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ.- ૨૭ નવેમ્બર, ૧૯૬૨ ના રોજ સામાવાળાઓએ અપીલકર્તા સામે વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ, ૧૯૫૬ ("એક્ટ") હેઠળ અપીલકર્તા ભાડાની બાકી રકમ ચૂકવવામાં પાછળ છે, તેણે જગ્યા પેટા-ભાડે આપી છે અને સામાવાળાઓને તેમના અંગત ઉપયોગ માટે જગ્યાની જરૂર છે તેવા કારણોસર કાઢી મૂકવા માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો. દાવાનું સમન્સ અપીલકર્તાને ૯ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૩ ના રોજ બજાવવામાં આવ્યું હતું અને તેણે ત્યારબાદ ત્રીસ દિવસના સમયગાળામાં એટલે કે ૫ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૩ ના રોજ ભાડાની બાકી રકમ જમા કરાવી હતી. ૧૦ જુલાઈના રોજ, સામાવાળાઓએ એ આધાર પર અપીલકર્તાનો બચાવ રદ કરવા માટે એક્ટની કલમ ૧૭(૩) હેઠળ અરજી દાખલ કરી કે જોકે અપીલકર્તાએ ભાડાની બાકી રકમ જમા કરાવી હતી, તેણે એક્ટની કલમ ૧૭(૧) દ્વારા જરૂરી મુજબ બાકી રકમ પર બાકી વ્યાજ જમા કરાવ્યું ન હતું. ૨૫ જુલાઈ, ૧૯૬૩ ના હુકમ દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટે

સામાવાળાઓની દલીલ સ્વીકારી અને અપીલકર્તાનો બચાવ રદ કર્યો. ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૩ ના રોજ અપીલકર્તાએ તે હુકમ સામે કલકત્તા હાઈકોર્ટમાં સિવિલ રિવિઝન અરજી દાખલ કરી પરંતુ તે ૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ ના રોજ હાઈકોર્ટ દ્વારા કાઢી નાખવામાં આવી.

૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૩ ના રોજ જ્યારે અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટમાં રિવિઝન અરજી દાખલ કરી અને ૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ ના રોજ જ્યારે રિવિઝન અરજી કાઢી નાખવામાં આવી તે વચ્ચે કેટલીક મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓ બની. ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ ના રોજ વેસ્ટ બંગાળ સરકાર દ્વારા એક વટહુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો જેના દ્વારા એક્ટમાં એક નવી કલમ, એટલે કે, કલમ ૧૭-બી દાખલ કરવામાં આવી. તે કલમ દ્વારા, ભાડૂઆતોને અધિકાર આપવામાં આવ્યો હતો કે, જો કાઢી મૂકવાની કાર્યવાહી હજી સુધી નિકાલ પામી ન હોય, તો વટહુકમ શરૂ થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે અરજી કરી શકે. તે વટહુકમ પૂરો થતાં, ૮ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૮ ના રોજ સમાન જોગવાઈઓ ધરાવતો બીજો વટહુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ વટહુકમ ૨૬ માર્ચ, ૧૯૬૮ ના રોજ પ્રેસિડેન્ટ્સ એક્ટ ૪ ઓફ ૧૯૬૮ દ્વારા બદલવામાં આવ્યો. બે વટહુકમો દ્વારા એક્ટમાં દાખલ કરવામાં આવેલી કલમ ૧૭-બી ને પ્રેસિડેન્ટ્સ એક્ટ હેઠળ કલમ ૧૭-એ તરીકે નંબર આપવામાં આવ્યો હતો, કલમની જોગવાઈઓ યથાવત રહી હતી. પ્રેસિડેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧(૨) માં જોગવાઈ છે

કે ઉક્ત એક્ટ ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ ના રોજથી અમલમાં આવ્યો હોવાનું માનવામાં આવશે જે તારીખે પ્રથમ વટહુકમ અમલમાં આવ્યો હતો.

૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ ના રોજ રિવિઝન અરજી કાઢી નાખવામાં આવ્યા પછી, અપીલકર્તાએ ૩ મે, ૧૯૬૮ ના રોજ ટ્રાયલ કોર્ટમાં કલમ ૧૭-એ હેઠળ એવી અરજ સાથે અરજી દાખલ કરી કે તેના દ્વારા પસાર કરાયેલો તેનો બચાવ રદ કરતો ૨૫ જુલાઈ, ૧૯૬૩ નો હુકમ રદબાતલ કરવામાં આવે. અહીં એ ઉલ્લેખ કરવો જોઈએ કે જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે ૧૯૬૩ માં જ અપીલકર્તાનો બચાવ રદ કરવાનો હુકમ પસાર કર્યો હતો, સામાવાળાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલો કાઢી મૂકવાનો દાવો ફાઈલ પર જ રહ્યો કારણ કે ૧૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૩ ના રોજ હાઈકોર્ટે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિવિઝન અરજીમાં દાવામાં વધુ તમામ કાર્યવાહી પર મનાઈહુકમ આપ્યો હતો. કલમ ૧૭-એ હેઠળની અરજીની સાથે, અપીલકર્તાએ ઇન્ડિયન લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૫ હેઠળ અરજી દાખલ કરી જેમાં અરજ કરવામાં આવી હતી કે અરજી દાખલ કરવામાં થયેલ વિલંબ તેમાં જણાવેલા કારણોસર માફ કરવામાં આવે. બંને અરજીઓ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ૧૭ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૮ ના હુકમ દ્વારા કાઢી નાખવામાં આવી હતી જેની પુષ્ટિ ૩ જૂન, ૧૯૬૯ ના રોજ રિવિઝનમાં કલકત્તા હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. ૧૯૬૮ ના સિવિલ રૂલ નં. ૨૯૨૪ માં હાઈકોર્ટના ચુકાદાથી નારાજ થઈને ભાડૂઆતે આ કોર્ટની સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા આ અપીલ દાખલ કરી છે.

હાઈકોર્ટે અપીલકર્તા દ્વારા એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી એ આધાર પર કાઢી નાખી છે કે તે ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ ના ૩૦ દિવસની અંદર દાખલ કરવામાં આવી ન હતી જ્યારે પ્રથમ વટહુકમ અમલમાં આવ્યો હતો અને વધુમાં એ આધાર પર કે લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૫ કાર્યવાહીને લાગુ પડતી ન હોવાથી, કોર્ટને વિલંબ માફ કરવાની સત્તા ન હતી. તે સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૧૭-એ હેઠળની અરજી ત્રીસ દિવસની નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદામાં દાખલ કરવામાં આવી ન હતી. તેથી, નિર્ણય માટે એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ ની જોગવાઈઓ એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળની અરજીને લાગુ પડી શકે કે કેમ.

લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ સુસંગત હદે એવી જોગવાઈ કરે છે કે નિર્દિષ્ટ સમયગાળા પછી કોઈપણ અરજી દાખલ કરી શકાય છે જો અરજદાર કોર્ટને સંતુષ્ટ કરે કે તેની પાસે ઉક્ત સમયગાળામાં અરજી ન કરવા માટે પૂરતું કારણ હતું. એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળની કાર્યવાહીમાં કલમ ૫ લાગુ પડવા અંગે, એક્ટની કલમ ૩૯ ની જોગવાઈઓનો મહત્વપૂર્ણ પ્રભાવ છે અને તેની નોંધ લેવી જોઈએ.

એક્ટની કલમ ૩૯ નીચે મુજબની જોગવાઈ કરે છે:

"આ એક્ટમાં સમયમર્યાદા સંબંધિત જોગવાઈઓને આધીન, ઇન્ડિયન લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૦૮ ની તમામ જોગવાઈઓ આ એક્ટ હેઠળના દાવાઓ, અપીલો અને કાર્યવાહીઓને લાગુ પડશે."

આ જોગવાઈ, જે સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી રહેતી કે લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓ વેસ્ટ બંગાળ પ્રેમાઈસીસ ટેનન્સી એક્ટ હેઠળની કાર્યવાહીઓને એ શરતને આધીન લાગુ પડશે કે જો વેસ્ટ બંગાળ એક્ટમાં સમયમર્યાદા સંબંધિત કોઈ જોગવાઈ હોય, તો તે જોગવાઈ સમયમર્યાદા સંબંધિત ઇન્ડિયન લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓ પર પ્રબળ રહેશે. વેસ્ટ બંગાળ એક્ટે બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે અરજી દાખલ કરવા માટે એક વિશિષ્ટ સમયમર્યાદા નિર્દિષ્ટ કરી હોવાથી, એટલે કે ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ ના રોજ શરૂ થતો ૩૦ દિવસનો સમયગાળો જ્યારે પ્રથમ વટહુકમ અમલમાં આવ્યો, તે સમયગાળો નિઃશંકપણે એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળ અરજી કરવાને લાગુ પડશે. અને અપીલકર્તાએ નિયત તારીખ પહેલાં, એટલે કે ૨૫ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૭ પહેલાં કલમ ૧૭-એ હેઠળ તેની અરજી દાખલ કરી ન હોવાથી, અરજી સમયમર્યાદા દ્વારા બાધિત હોવાનું ઠેરવવું આવશ્યક છે. પરંતુ, એક્ટની કલમ ૩૯ ના કારણોસર, લિમિટેશન એક્ટની અન્ય તમામ જોગવાઈઓ આકર્ષિત થશે જેમાં પછીના એક્ટની કલમ ૫ નો સમાવેશ થાય છે. અપીલકર્તાએ વિલંબ માફ કરવા માટે પૂરતું કારણ દર્શાવ્યું છે કે કેમ તે બીજી બાબત છે પરંતુ, એક્ટની કલમ ૩૯ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અમને તે સ્પષ્ટ જણાય છે કે વિલંબ માફ કરવા માટે અપીલકર્તા દ્વારા લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી ચલાવવાપાત્ર છે અને ગુણદોષના આધારે તેનો નિર્ણય લેવો જોઈએ.

કલકત્તા કોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે તેમના ૩ જૂન, ૧૯૬૯ ના ચુકાદામાં કલમ ૩૯ ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લીધો છે પરંતુ તેમણે એવો મત લીધો છે કે કલમ ૧૭-એ બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે પિટિશન દાખલ કરવા માટે એક વિશેષ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરે છે, તેથી તે સમયગાળાને લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓનો આશરો લઈને લંબાવી શકાય નહીં. આ મત અસ્વીકાર્ય છે. કલમ ૩૯ નો સાચો અર્થ અને અસર એ છે કે જો એક્ટ દ્વારા કોઈ વિશિષ્ટ સમયમર્યાદા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવી હોય, તો તે સમયમર્યાદા લિમિટેશન એક્ટ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા, જો કોઈ હોય તો, તેની પસંદગીમાં એક્ટ હેઠળની કાર્યવાહીને નિયંત્રિત કરશે. પરંતુ એક્ટ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદાની આવી સર્વોપરી અસર સિવાય, ન માત્ર લિમિટેશન એક્ટની અન્ય જોગવાઈઓ બાકાત અથવા રદ થતી નથી, પરંતુ તેમને એક્ટની કલમ ૩૯ દ્વારા સ્પષ્ટપણે લાગુ કરવામાં આવી છે. જ્યારે કોઈ કોર્ટ કાર્યવાહી દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરે છે, ત્યારે તે તેને દાખલ કરવા માટે કાયદા દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા લંબાવતી નથી. તે કાર્યવાહીને એવી રીતે માને છે કે જાણે તે સમયમર્યાદાની અંદર દાખલ કરવામાં આવી હોય, જો નિર્દિષ્ટ સમયગાળામાં કાર્યવાહી દાખલ ન કરવા માટે પૂરતું કારણ દર્શાવવામાં આવે તો તેને તે કરવાની સત્તા છે.

મેસર્સ. પોકરમલ ગુરુદયાલ વિ. સાગરમલ બેંગાની (૧) માં કલકત્તા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે એવો મત લીધો કે લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫

બચાવ રદ કરવાના હુકમ પછી અને તેને અનુસરીને પસાર કરાયેલ હુકમનામાને રદબાતલ કરવા માટે કરવામાં આવેલી અરજીને પણ લાગુ પડશે. અમે હાઈકોર્ટના મતને માન્ય રાખીએ છીએ જે, તાર્કિક રીતે, બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટેની અરજી પર લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ લાગુ કરવાનું વાજબી ઠેરવશે.

વિચારણા માટે હવે એ પ્રશ્ન બાકી રહે છે કે શું અપીલકર્તાએ ૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૭ પછીના ત્રીસ દિવસના સમયગાળામાં તેની અરજી ન કરવા માટે પૂરતું કારણ દર્શાવ્યું છે. આ બાબતના આ પાસા પર, એ ધ્યાનમાં રાખવું સુસંગત છે કે અપીલકર્તા દ્વારા તેનો બચાવ રદ કરવાના હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી રિવિઝન અરજીમાં હાઈકોર્ટે ૧૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૩ ના રોજ દાવામાં વધુ તમામ કાર્યવાહી પર મનાઈહુકમ આપ્યો હતો. જો અપીલકર્તા તે રિવિઝન અરજીમાં સફળ થયા હોત, તો દાવાની સુનાવણી ગુણદોષના આધારે થવાની જરૂર પડત અને તેને વટહુકમ દ્વારા નવી દાખલ કરવામાં આવેલી જોગવાઈનો આશરો લેવાનું કોઈ કારણ કે પ્રસંગ રહેત નહીં, કે જે હેઠળ બચાવ રદ કરવાના હુકમને રદબાતલ કરવા માટે અરજી કરી શકાતી હતી. દેખીતી રીતે અપીલકર્તાને કાયદાકીય સાચી સ્થિતિ અંગે ખોટી સલાહ આપવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે તેણે પોતાની રિવિઝન અરજીના નિકાલની રાહ જોઈ. તેણે રિવિઝન અરજી કાઢી નાખવામાં આવ્યાની તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર કલમ ૧૭-એ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી. અપીલકર્તાએ રિવિઝન અરજી દ્વારા પોતાનો ઈલાજ આગળ ધપાવવામાં

શુદ્ધ બુદ્ધિથી કામ કર્યું હતું જે તેણે પહેલેથી જ દાખલ કરી હતી અને જે, જો સફળ થાય, તો તેને અસરકારક રાહત આપી શકતી હતી. અમે સંતુષ્ટ છીએ કે નિર્દિષ્ટ સમયગાળામાં કલમ ૧૭-એ હેઠળ અરજી ન કરવા માટે તેની પાસે પૂરતું કારણ હતું. તદનુસાર, તે અરજી દાખલ કરવામાં થયેલ વિલંબ લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ હેઠળ માફ કરવો જોઈએ અને કલમ ૧૭-એ હેઠળની અરજી મંજૂર કરવી જોઈએ.

(૧) ૭૬ કલકત્તા વીકલી નોટ્સ ૪૮૬.

આ કારણોસર, અમે એક્ટની કલમ ૧૭-એ હેઠળ અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી મંજૂર કરીએ છીએ, તેનો બચાવ રદ કરતો રૂપ જુલાઈ, ૧૯૬૩ નો હુકમ રદબાતલ કરીએ છીએ અને કાયદા મુજબ સામાવાળાઓના કાઢી મૂકવાના દાવાનો નિર્ણય કરવા માટે બાબત ટ્રાયલ કોર્ટને પાછી મોકલીએ છીએ. આ દાવો સપ્ટેમ્બર ૧૯૬૨ થી પડતર છે અને અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે તેનો ઝડપથી નિકાલ કરવામાં આવે.

તે મુજબ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે અને હાઈકોર્ટનો ચુકાદો રદ કરવામાં આવે છે પરંતુ ખર્ચના કોઈ હુકમ વિના.

વી.ડી.કે.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.